

Posudek disertační práce PhDr. Olgy Havránkové

„ Sebevražednost seniorů“

předkládané v roce 2018 v doktorském studijním programu Psychologie, studijní program Klinická psychologie, na FF UK Praha.

Disertační práce se zaměřuje na problematiku sebevražednosti seniorů . Autorka se snažila porozumět sebevražednému chování seniorů v souvislosti s vymezením potřeb, jak jsou definovány podle Alberta Pessa. Práce má 143 stran včetně příloh, seznam použité literatury obsahuje 62 citací literárních zdrojů, českých i zahraničních, dále uvádí internetové zdroje a diplomové práce vztahující se ke zpracovávanému tématu.

V disertační práci autorka vymezuje pojem sebevraždy a sebevražedného chování, souvislost se stářím, popisuje mýty o suicidalitě seniorů , všímá si tzv. skryté sebevraždy a jiných forem autodestruktivního chování. Popisuje základní vývojové potřeby, podle Alberta Pessa , jako jsou potřeby místa, výživy, podpory, ochrany a limitů. Charakterizuje krizi a uvádí principy krizové intervence, se zaměřením na krizovou intervenci u seniorů.

V experimentální části práce charakterizuje autorka výzkumný záměr dosti široce, kdy se chce zabývat sebevražedností seniorů z pohledu základních potřeb dle Alberta Pessa. Výzkumné otázky formuluje dosti volně (např. Jak lze popsat fenomén sebevražednosti u seniorů). Není dostatečně vymezeno, jak byl výzkumný soubor sestaven, jak konkrétně autorka vybrala zkoumané osoby. Byl použit polostrukturovaný rozhovor (v příloze č.2 uvedeno jako Struktura rozhovoru se sklíčeným seniorem), otázky jsou vyvážené, zaměřené jak na negativní aspekty prožívání včetně suicidální tematiky, tak na otázky zaměřené na pozitivní témata. Doslova dokumentované části rozhovoru dávají vhled do emočního prožívání zkoumaných osob. Práci doplňují tři rozsáhlé případové studie. Za přínosné považují i orientaci na přístup a pocity pracovníků, kteří se zabývají suicidálními seniory.

Řešení tematiky sebevražednosti seniorů považují za aktuální, ať již z hlediska získání nových poznatků, tak pro jejich použití v péči o seniory, včetně intervencí ve vyhrocených situacích, souvisejících se sebevražedným chováním seniorů. Autorka zvolila kvalitativní výzkumnou strategii, osvědčila rozsáhlou znalost problematiky, využila své předchozí zkušenosti s krizovou intervencí. Práce trpí metodologickými problémy, kterým není snadné se vyhnout při užití kvalitativní výzkumné strategie. Nicméně zaujetí autorky pro zkoumanou problematiku přináší pozitiva, pro které považují disertační práci za hodnotnou.

Dotazy na doktorandku :

- 1) Jak autorka v souvislosti se zpracovávanou problematikou nahlíží na téma euthanasie ?
- 2) Je u pracovníků se suicidálními seniory přítomen syndrom vyhožení?

Předložená disertační práce PhDr. Olgy Havránkové prokazuje předpoklady doktorandky k samostatné vědecké práci.

Předloženou disertační práci předběžně klasifikuji jako prospěla.

V Praze dne 17.11.2018

Doc. PhDr. Jana Kocourková